

1 Introductie

Deze memo is opgesteld door de NKBV en vrij te gebruiken voor andere organisatie in de berg- en klimsport sector.

De RI&E

De Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) verplicht iedere werkgever om een arbobeleid te voeren dat zo veel mogelijk gericht is op optimale arbeidsomstandigheden.

Om een goed arbobeleid te kunnen vormgeven moet de werkgever een overzicht opstellen van alle risico's die in het bedrijf of de instelling kunnen voorkomen. Met de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) kan het bedrijf gestructureerd de risico's aanpakken om zo de kans op arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen tot een minimum te beperken.

Ieder bedrijf is verplicht om een RI&E uit te voeren. Hoe dit wordt gedaan mag het bedrijf zelf weten. Deze het proces in deze memo gebruiken in een van de opties, zeker geen verplichting.

Klimhallen

Deze memo geeft handvaten voor het uitvoeren van een RI&E voor klimhallen. Door het RI&E proces is hoofdstuk 2 te volgen kan men borgen dat de risico's worden ingeschat en adequate maatregelen worden genomen.

Het RI&E proces is een combinatie van een RI&E tool (SportRIE, webbased tool) voor de sportbranche, en een overzicht met klimsport specifieke risico's en maatregelen.

De SportRIE gaat in op algemeen Arbobeleid zoals bijvoorbeeld een veilig gebouw, personeelsmanagement, bedrijfshulpverlening en gezondheid. De klimsport specifieke aspecten gaan bijvoorbeeld over een veilige klimwand en opleiding van klimmers.

2 Proces RIE voor klimhallen

RI&E proces voor klimhallen

1. Invullen relevante delen sportRIE - <https://instrumenten.rie.nl/nl/wos/sportrie/start>
 - 2 Gebouwen en accommodaties
 - 3 bedrijfshulpverlening
 - 4 noodsituaties
 - 5 veiligheidsrisico's
 - 7 beleid
2. Invullen klimsport specifieke RI&E (zie hoofdstuk 3)
3. Maak een checklist (zie bijlage 1) met maatregelen die georganiseerd of gecontroleerd moeten worden, zorg dat acties een eigenaar en deadline hebben en ook worden opgevolgd
4. RIE laten beoordelen door relevante collega of specialist

3 Risico's klimsport specifiek

Risico vraag	Informatie / verdere uitleg	Risico	Mogelijke maatregel
Zijn de klimwanden veilig?	Veiligheid bij klimmen op een klimwand begint bij een veilige klimwand. De bouwer van de wanden moet competent zijn, de wanden moeten gecontroleerd worden voor gebruik en het moet duidelijk zijn wie hiervoor verantwoordelijk is.	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veiligheid klimwand – bouwen volgens geldende normen (NEN 12572) of gelijkwaardig¹ 2. Gebruik de klimwand pas na een formele oplevering 3. Voer een periodieke inspectie uit van de wanden
Is er aandacht voor de veiligheid van toeschouwers		Midden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat er bij boulderen geen mensen/kinderen op de mat lopen 2. Zorg dat er geen kinderen zonder toezicht in de hal zijn
Zijn de gebruikte klimmaterialen veilig	Incl. verhuur materialen	Midden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Controleer materialen voor gebruik 2. Indien nodig, controleer de materialen periodiek
Is er voldoende aandacht voor het veilig bouwen van routes?	Bij voorkeur is er een procedure met methoden en veiligheidsmaatregelen voor veilig routebouwen.	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overweeg collectieve maatregelen, zoals steigers of hoogwerker 2. Gebruik deugdelijk materiaal (en waar nodig gekeurd) 3. Zorg dat mensen weten hoe ze moeten routebouwen (opgeleid/ competent) 4. Denk van te voren na over noodgevallen

¹ <https://www.nkbv.nl/kenniscentrum/document/NEN-EN+normen.+Verplicht+in+de+klimhal%3F/126>

Risico vraag	Informatie / verdere uitleg	Risico	Mogelijke maatregel
Is er voldoende aandacht voor de veiligheid (voor de klimmer) van de routes?	Bij voorkeur is er een procedure met methoden en veiligheidsmaatregelen voor veilige routes.	Hoog	1. Zorg dat de bouwer competent is en weet hoe een veilige route te bouwen
Is de veiligheid van de klimmer geborgd?	Veiligheid bij klimmen: zekeren en inbinden. Logisch voor iedere klimmer; in een klimhal moet dit worden geborgd voor alle klimmers. Dit geldt voor zelfstandige klimmers, klimmers in opleiding en klimmers onder begeleiding.	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg ervoor dat alleen opgeleide mensen zelfstandig klimmen 2. De klimmer en zekeraar hebben minimaal een klimcursus indoor toprope gevolgd die is afgesloten met een NKBV klimvaardigheidsbewijs of vergelijkbaar. 3. Of de klimmer en zekeraar klimmen onder begeleiding van een sportkliminstructeur of sportklimbegeleider die is opgeleid door en beschikt over een geldige licentie van de NKBV, of een vergelijkbare opleiding van de branchevereniging klimsport. 4. Houd toezicht in de klimhal
Werken op hoogte	Valgevaar is een van de meest voorkomende oorzaken van arbeidsongevallen. Vanaf een werkhoogte	Hoog	Gebruik bij het bepalen van veiligheidsmaatregelen de arbeidshygiënische strategie ²

² <https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/valbeveiliging>

De arbeidshygiënische strategie bepaald de volgorde van maatregelen: bronaanpak, indien niet mogelijk collectieve maatregelen, indien niet mogelijk persoonlijke beschermingsmiddelen.

Bronaanpak:

Een werkplek moet bij voorkeur permanent worden aangepast door bijvoorbeeld vaste balustrades of leuning te plaatsen.

Collectieve maatregelen

Er moeten tijdelijke voorzieningen worden getroffen, zoals steigers of verplaatsbare dakrandbeveiliging. De organisatie dient erop gericht te zijn valgevaar als continue actief risico te beschouwen. Ook de inzet van hoogwerkers valt hieronder.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Wanneer de voorgaande collectieve voorzieningen niet mogelijk blijken, dan is persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk (bijvoorbeeld routebouwen vanuit de touwen). Werken met PBM's mag dus alleen als bovenstaande is overwogen en niet mogelijk/haalbaar blijkt.

Risico vraag	Informatie / verdere uitleg	Risico	Mogelijke maatregel
Wordt er door uw medewerkers of vrijwilligers op hoogte (boven 2,5 meter) gewerkt?	van 2,5 meter (voetheogte) is het verplicht om beschermingsmaatregelen te nemen. Er is dan sprake van een verhoogd risico met mogelijk fatale gevolgen. Denk o.a. aan onderhoud aan gebouwen en klimwanden.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat mensen competent zijn voor werken op hoogte (training/ instructie) 2. Zorg dat de juiste middelen worden gebruikt (en zo nodig gekeurd) 3. Zorg dat men is voorbereid op noodsituaties bij werken op hoogte

Bijlage 1 - plan van aanpak / checklist

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
Risico's, maatregelen en acties uit de SportRIe						
Risico's, maatregelen en acties klim specifiek						
Zijn de klimwanden veilig?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veiligheid klimwand – bouwen volgens geldende normen (NEN 12572) of gelijkwaardig³ 2. Gebruik de klimwand pas na een formele oplevering 3. Voer een periodieke inspectie uit van de wanden 				
Is er aandacht voor de veiligheid van toeschouwers	Midden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat er bij boulderen geen mensen/kinderen op de mat lopen 2. Zorg dat er geen kinderen zonder toezicht in de hal zijn 				

³ <https://www.nkbv.nl/kenniscentrum/document/NEN-EN+normen.+Verplicht+in+de+klimhal%3F/126>

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
Zijn de gebruikte klimmaterialen veilig	Midden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Controleer materialen voor gebruik 2. Indien nodig, controleer de materialen periodiek 				
Is er voldoende aandacht voor het veilig bouwen van routes?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overweeg collectieve maatregelen, zoals steigers of hoogwerker 2. Gebruik deugdelijk materiaal (en waar nodig gekeurd) 3. Zorg dat mensen weten hoe ze moeten routebouwen (opgeleid/ competent) 4. Denk van te voren na over noodgevallen 				
Is er voldoende aandacht voor de veiligheid (voor de klimmer) van de routes?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg dat de bouwer competent is en weet hoe een veilige route te bouwen 				
Is de veiligheid van de klimmer geborgd?	Hoog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg ervoor dat alleen opgeleide mensen zelfstandig klimmen 2. De klimmer en zekeraar hebben minimaal een klimcursus indoor toprope gevolgd die is afgesloten met een NKBV klimvaardigheidsbewijs of vergelijkbaar. 3. Of de klimmer en zekeraar klimmen onder begeleiding van een sportkliminstructeur of sportklimbegeleider die is opgeleid door en beschikt over een geldige licentie van de NKBV, of een vergelijkbare opleiding van de branchevereniging klimsport. 				

Risico vraag	Risico	Mogelijke maatregel	In orde J/N	Aanvullende maatregelen / actie	Actiehouder	Datum gereed
		4. Houd toezicht in de klimhal				
Werken op hoogte Wordt er door uw medewerkers of vrijwilligers op hoogte (boven 2,5 meter) gewerkt?	Hoog	Gebruik bij het bepalen van veiligheidsmaatregelen de arbeidshygiënische strategie ⁴ 1. Zorg dat mensen competent zijn voor werken op hoogte (training/ instructie) 2. Zorg dat de juiste middelen worden gebruikt (en zo nodig gekeurd) 3. Zorg dat men is voorbereid op noodsituaties bij werken op hoogte				

⁴ <https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/valbeveiliging>

De arbeidshygiënische strategie bepaald de volgorde van maatregelen: bronaanpak, indien niet mogelijk collectieve maatregelen, indien niet mogelijk persoonlijke beschermingsmiddelen.

Bronaanpak:

Een werkplek moet bij voorkeur permanent worden aangepast door bijvoorbeeld vaste balustrades of leuning te plaatsen.

Collectieve maatregelen

Er moeten tijdelijke voorzieningen worden getroffen, zoals steigers of verplaatsbare dakrandbeveiliging. De organisatie dient erop gericht te zijn valgevaar als continue actief risico te beschouwen. Ook de inzet van hoogwerkers valt hieronder.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Wanneer de voorgaande collectieve voorzieningen niet mogelijk blijken, dan is persoonlijke valbeveiliging noodzakelijk (bijvoorbeeld routebouwen vanuit de touwen). Werken met PBM's mag dus alleen als bovenstaande is overwogen en niet mogelijk/haalbaar blijkt.